

שביעית כלל גדול פרק ז' חוספות יום טוב קסז

צינונים

ולא יהיה לוקח. מ"ו. ו' כ"ו.
מ"ח. עמטה ויוכל כ"כ. חוספות
נפסקה לו :

חוספות חדשים

[ח"י'ס ד"ה] ולא כ'ו
אמנאח נעלמא על"צ כ"כ
בתי'ס ט' ר' בש גליון ט'
ז' וז"כ ט"ו ט"ז ט"ח ט"ט
וטר"ט כתב דהוי דלוגיית'
זכ"כ בספר ט' למורה זכ"כ
פני מס' (מהבוס"ח ז'ז'):
[שם בסה"ד] לטהורה
שריא עכ"ל. ומלאה דל"מ
דנכסחים דף כ"ג מפרש
למזין

ראשון לציון

משנה ג' [ח"י'ס ד"ה] ולא
בנבלות ולא בטרופת כו'
וכדלכתן בנריותא שתיב
הי"ף ברי' מס' מ"ק כו'
תגיה יח. : בא"ד וזכור
קפוי ליה סוגיא דפ"ק
דבבנות ד'ו ט'. ונראה דל"מ
לסוגי על עננה ו' חזק
שפ"ה

חדושי מהר"ח

משנה ג' [ח"י'ס ד"ה] ולא
בנבלות כו'. ק"ל בדברי
דרי"ב בלשונו שככת ולא
אסרו לעשות כו' עכ"ל ר"ל.
נראה דא' כדברי הר"ב
ח"י'ס

חוספות רע"ק

[אות ל"ב] בחי"ס ס"ה
ולא בנבלות. לטהורה
שריא) וכך הקשה בט"ל
פ"ה מה"ל באכלות אסורות
וניהא ליה לטהורה ורינו
באם גורמנו לו ע"ש :

תוס' אנשי שם

ואת דק בנכור חי וכו' .
(לה'ט) : בר"ב ר"ה ולא
בנבלות כו' שאסרו מה"ל
כו'. ואש"ל מותר בגלה ח"ו
מלב טהור. ש"ס ט' ק"ז
וע' בנ"ש שס שבי"ל הליור
גם בנ"ש זר וזמ"ח. ע"ס :
בא"ד סתם י"ס. משמע
דוקא סחורה אסור אבל
מזדמנו מותר בגלה וע'
דוקא כו"ס ודו"א שערמ"א
ט' ק"ג ס"א ע"ש ח"י'ס
ר"ה ולא בנבלות ט' ק"ח
ק"ס כו'. ע' ש"ה ב"ל
יעקב ז"ל ט' ח"י' שמי"ב
קישיו דף דכתיב בקרא
סקן הוא לא יאכל דמשמע
דאסור מדאורייתא הי"ס
בשקלים ורמב"ם ובהמות
ועופות טמאים דכתיב לעיל
מי"ט בפ"ג. אבל נבלה
ורמ"ס לא ידעין מהאי
קרא דחרבה כדרי' כתיב
כהו להחיר מקרא דלג' אכר
בשערין וגו' וא"כ הא
דהחיל בר"ב זאור דאסור
מדאורייתא הי"ט בשקלים
ורמ"ס וכן נ"ס' ולא
אסור כו' אלא בדבר הטומא
לאכילה (מטום בניה דמא'
יבא לאכלו כתי' הרשב"א)
היינו בנבלות וטרפות וזה
מובח ג"כ הקושא מהר"מי
חזק דודאי נבי' מלג' אש
אסור משום אמי"ח. ח"ן
אסור לעשות בן סחורה
קיים

בכור חי וגרו אבל שחוט שרי למכרו אפילו מדרבנן ובלבד שלא ימכרו בטליו : לא בנבלות ולא בטרופת. דמאחר דכתב רחמנא טמאים הם מה גרין לומר חו וטמאים יהיו לכם אלא אחד לאיסור אכילה ואחד לאיסור הגאה. ואם תאמר הרי חמור הרי גמל וסוס ופרד שאני הני דלמלאכתן הן גדלים ולא אסרו לעשות סחורה אלא בדבר העומד לאכילה. וכל דבר שאסורו מן הסורה אסור לעשות בו סחורה אבל דבר שאסורו מדברייה אין אסור לעשות בו סחורה אלא סתם יין דאף על גב דאסורו מדברייה אסור לעשות בו סחורה : ולא ידא לוקח. כלומר לוקט ומוכר בשוק דנראה כסחורה אבל כשצט מוכר על ידו . פירוש בשבילו אע"פ שהוא לקטן למכרו לא ימיוו כסחורה : לוקח

הגאה . קאמר דמהאי ליקף לה מדכתיב הכא לא יאכל בצירי' וילגערין למכנה לכו לכו לשריי' בהגאה שמעת מינה דכל היכא דקרינן בהן לישנא הוה איסור הגאה בכלל . והשתא בין לרבי אבהו בין לחזקיה בשרשים איסור הגאה במשמע ולא יאכל ואגטרין קרא דלכו למשריי' בהגאה ואיכא נמי קרא דיהו דלכתחילה אסורים ומשמע דרשה גמורה היא . וכן נראה מלשון החוספות דהתם דמקשינן דלמחר בפ' מרובה [פנ:] ארוך אדם שיגדל חזירים דחופקו לה דמדאורייתא אסור וכך כתבו בדרי"ס ס"פ הגורד מן הירק המכירה איסורים מדאורייתא אסור וגם הר"ש כתב בפרק מרובה מדאורייתא אסור למכור כל עצות בהן סחורה מדכתיב יהו אי נמי מדרשא דירושלמי . אש' הכי מדכתיב נמי לכו לומר שלכם יהיה. גשאר האיסור והיתר מוכר לחכמים לפרש לנו בצורה דרך אסור ובא"ה דרך מותר וכדלכתן בציריי' אשבי'ה ר"י"ף ברי' מסכת מועד קטן דחש"מ אמרה התורה ע"ז ממלאכה ואמרה התורה שבי' ע"ז ולא השקה הרי שלא מסרן הכחוב אלא לחכמים לומר לך איזה מלאכה אסורה ואיזה מלאכה מותרת לדעת ק"ה שואקים שסוברים אלא אסמכתא הוא . ומעתה אע"פ שמן הסורה המכירה יפה כתב הר"ב ואסור ט'. ודברי הרמב"ם בספ"ח מה' מאכלות אסורות אין להן הכרע אי סבר מדאורייתא אי מדרבנן וקרא דיהו אסמכתא בעלמא . [ומיהו קשיא לי סוגיא דפ"ק דבכורות דף ו' דאחריני חזק דודד קאמרינן דלמא לסמור' וכלומר אבל חלב אסור משום אכר מן החי משמע דאש' הכי ל"מא שריא:] [ולא בשקני' ולא ברמשים . פ']

שלאכת מלאכת

ולא בנבלות ולא בטרופת : דמאחר דכתב רחמנא טמאים מה גרין לומר חו וטמאים יהיו לכם עכ"ל ר"ע ז"ל . אמר המלקט כתב הר"ם שירילי' ז"ל ה"ג סקן הם לכם ומה ת"ל ושקן יהיו לכם וכו' . דהכי כתיב בקראי . ובספרים של הירושלמי כתיב טמאים הם לכם ומה ת"ל וטמאים יהיו לכם ועשות הוא דהוא קרא בחנור וכירים כתב ולא בשרשים ומהאי קרא דסקן דריש ל' בה"ב ע"כ . וענין נבלה דאשר במתני' לעשות סחורה והכחוב אומר או מסר נכרי אלא לקנות ולהרויח אסור והיכא דזדמן נבלה ה"ו לוקח לעשות והתרי' וכזידין שמדמנו להם דכסמון ה"ו משמש ז"ל רמזו ר"ע ז"ל בכסמון . ועשות סחורה בעור חזיר אע"ג דחזיר עומד לאכילה נלע"ד דמותר כיון דער חזיר אין איסורו מן הסורה אלא מדרבנן כדמשמע מדברי הרמב"ם ז"ל בפ"ד דהלכות מ"א ז"ל האכלו מונבלה זמרים או מנבחה והי' הטמאים מן העור ומן העלמות ומן הגידין ומן הקרינים ומן העלפים ומן הפטרנים של

שלאכת מלאכת

שפ ממקומות שמצננן משם הדים כשיחכו ומן השלי' שלהן אע"פ שהוא אסור ה"ו ספור מפני שאלו אינם ראויין לאכילה ואין מוסרפין עם הבשר לכיות הותר לעשות בהן סחורה מטעם דלמלאכתן הן גדלין ודאי שאחר מיתתן בהיתרן גשארן . ועור חזיר דאמרינן יובן דוקא בעור חזיר שאינו של ישוב אבל בעור חזיר של ישוב קיימא לן דעורו דך כשברו בין לאיסור אכילה בין לטומאה כמו שכתב הרמב"ם ז"ל בפ' המזכר אבל לא משמע בן בחוס' פ' כל שעה דף כ"ג דוס"ס מרובה וכתבתי שם ע"ש . וענין בשלפי הנכורים בפ' בחרת דע"ז דף ש"ף . ובהשנות הרשב"א ז"ל ס' ש"א כתוב דע כ'י בשר חזיר ושאר בהמה והי'ה ועור טמאים וכן שרשים מותרים בהגאה כדרשיו בפ' כ"ב מדרבנן בזה לכך שלכם יהו אבל אסור לעשות בהן סחורה ולכין בהן מלאכתו משום דכתי' ועמאים יהיו לכם כהיתין יהו ע"כ בקיבור . וענין ג' שם ס' חפ"ט : ולא ידא לוקח ירקת

בווע ישראל תפארת יבין

(א) תוי"ש ד"ה ולא בנבלות. הקשה אמאי דל"ה הש"ס לאכית (בכורות ד"ו) דחלב אסור מהר"מי חלב דודד . ומקשי ודלמא לטהורה . וק' הרי אסור כסחורה . וז"ל ע"פ אשר משלתי מי"ג החו' המופלג מהו נפטע רייכענרהיים שלטי"א אש יח למחות ביד השרשלים הקונים ארבנים מתים . את שורס וזא פטרס . והחיים לנפשות לעשותם הבשר לבד והרי הש"ס חופר ככה"ל . מדרשק מהסורס אסור לעשות בו סחורה : ובמהכ"ר דמי גרפ חלב שבבית. מליד שזדמן לו בדרי'ס טמאים דשרי למוכרן [במשה ד']. דדוקא במשכנן להשמיטס אסור נכחשי' וזהו לויכ'ן אפ'י' למקום כחוק במקום שיש קונים. וה"ג חלב שאינו מתקיים כשהוא בשין מותר לעשות ממנו גבינה. והלויכ'ן למחנה שמי' שם קונים] ועי' במ"ש בצועו כח"ן (לד' בשביעיה וס"ה

משנה משה תקלה דניה ועטרה. ואפשר דה"ה בתבנות אפי' כהנים אקרינן בטהרה דאש"ס שמתים באכילה איכה תקלה שמה יאכלס בטומאה והכמ"ס בחטרו כ' הנומה אסור בטהרה אע"פ שניקח ממכר ומוכר לכהן ע"כ משמע דס"ל דוקא נישאל אסור. ואפשר דעת הג"ם והר"ם דכל עיקר איסור סחורה מדברייה הוא שמה יבא לאוכלן ודשה דמחיים הי' לכם אסמכתא בעלמא הוא וקלית פוסקים סוברים כן כמ"ש ס"ו ר"ס ק"ו' . אבל רוב הפוסקים סוברים דמדאורייתא הוא . ובכ"י ניחא מה שהקשה תוי"ש מהר"מי חלב דקאמר ואימא לסחורה ע"ש דאין ה"ג דפרין כיון דאיסור סחורה אינו מפורש בקרא נילג מהכא דסחורה מותר

אלו מדבנין דשחא יבא לאכלו וגורס חכמים לא היה בימי דוד דמשמע בחי"ט פ"ח דכלאים ע"ש . (לה"ז גח"ס) : בא"ד ובזור קשיא לי כו' . ע' כ"ס' רל"ג שמי' בתי' עלה שאה המו"ט מקרא דודי חלב קיים

שביעית כלל גרול פרק ז ר' עובדיה מברטנורה

ד לקח... פ"ה ל"ג חלג כ"ש פסחים... ר' עובדיה מברטנורה

תוספות חדשים

דחבר מן המי מותר בהנאה... ר' עובדיה מברטנורה

לוקח לעצמו. לקח לעצמו לאכול והוא מותר למכרו... ר' עובדיה מברטנורה

פירשתי במשנה ב פ"ג דמכות: ידקות שדה. לפי מה שכתבתי... ר' עובדיה מברטנורה

בגדומן מותר: ר"י אובר אף כי שנתמנה... ר' עובדיה מברטנורה

ידקות שדה לה. ומוכר בשוק. אבל הוא לוקח... ר' עובדיה מברטנורה

שנודמנו להם מיני טמאין. מותרים למכרו... ר' עובדיה מברטנורה

חזק. למכרו כלל למכרו וכו'... ר' עובדיה מברטנורה

מלאכת שלמה

פ"ר ורבי' אקילו ב' רבנן ומיהו יש לדחות דהא... ר' עובדיה מברטנורה

ירקות שדה. האי לוקח לאו דוקא דאפי'... ר' עובדיה מברטנורה

ראשון לציון

הריני כל הכ"ד שיהיה חג... ר' עובדיה מברטנורה

יבין

וה' לוקח: לה' שאינן מרעיש. דהל"כ כל הספיקין... ר' עובדיה מברטנורה

תפארת ישראל

בוועז

והשבתו כל דבר שאין מפורש בתורה אמרינן... ר' עובדיה מברטנורה

ה"ח. ואי משום מכירת הבשר... ר' עובדיה מברטנורה

משנה ראשונה

אכור משום פסחים. ואיני יודע למה האל"ט... ר' עובדיה מברטנורה

סינו לוקח דסיפא וכו' המוס' ר"פ בתרא דע"ו... ר' עובדיה מברטנורה

חרושי מהרי"ח

חוי"ט דהאי ולא אכור... ר' עובדיה מברטנורה

תוספות אנשי שם

עוים המוקדם. וע' בת' חס"פ ח"ד... ר' עובדיה מברטנורה

ז ורד חדש . מוס' נכמיט
כדי מיה' עס פאל' ונכ'
י"ד פ"י ק"ט :

תוספות חדשים

כר"ט ומוס' עס כסגיה וע'
כר"ט ומה שסיים כר"ט
והניחו התי"ט דמלח קמי
דלין לנס ע"ז דיש להס
ממנה ז' דלקמן וד חדש
כו' וכן כחדש חייב בנישור
וע"ס במשפטים הרי מנאר
להריף הוורד יט' לנישור
וה"ס לזיק ומה תימה על
התי"ט ש' דלברנסיס הלא
אין להס בנישור והרי כר"ט
פירש במשפ' ז' דמני הוורד
גם השמן חייב בנישור וכן
ספק נהלות שנישית ס"ד
הלא וסיים עס שחי' הוורד
יגז הוא וכבר תמיז
בנישור ע"ס הרי להריף דמל
ד"ש לכן בנישור וי"ט
כר"ט נמשח ז' דמני הוורד
ורד חדש כו' והני יו"ד סי'
לפליא כו' ע"ל . ונכ"ט
שזשים לחד מהן קשיטו
על הר"ב דמה שפירש הר"ב
בסיפא דשביעית אכרת קודם
הבישור נכ"ט ח"ט ר"ל
אכרת לענין חייב לנער
אלו ר"ל אכרת שאכור
לפסיד ולנשח מתוכה הלא
כר"ט י"ק ילקט כו' וי"ט
בקודשת שביעית וז"ל חייב
לנער וזה נכ"ט :

דערי משום דכטל אגב העץ דבקטפא דפרי כחבתי לכ"ע מוזה
דאוי פירי : ז ורד חדש שכבשו בשמן יין וכו' . פי' הר"ב דרישא ורד
דשביעית בשמן דששית וקודם הבישור וסיפא בורד דשביעית בשמן
דשמינית ולאחר הבישור . וכן פירש הר"ט משום דכר"ט הכי איתא ורד
חדש שכבשו בשמן של ששית . וישן בחדש
הר"ט כדברי הר"ב וכחכב ודבר תימה
מאי קשיא ליה אפי' איירי בחד פתרוגא
הרובין

כגון ורד של שביעית בשמן של ששית ובורד של ששית בשמן של ששית
ואין ורד נותן טעם בשמן עכ"ל . והנה יוסוף להפליא בדברי הר"ב דמפרש סיפא דמחנה'
דשביעית אכרת כו' . דהיינו לאחר הבישור אבל קודם
הבישור כר"ט בין במינה בין שלא במינה וא"כ מ"ט רישא דהכא ורד חדש כו' הרי אף
קודם הבישור כר"ט . ובדברי הר"ט לא פורש בהדיא דמ"ט
דקודם בישור שלא במינה נמי בנותן טעם אלא מדכחב אבל שלא במינה אפי' לאחר
הבישור כר"ט . אבל יש לפרש דה"ק אבל שלא במינה ל"מ דקודם הבישור אינו
אוסר כלל אלא אפילו לאחר הבישור במשהו ואפילו הכי שלא במינה כר"ט . ועוד דוחק
בפירושם דכולה מלחא הא תליא בשעת הבישור ולמאי חנן חדש בין יין
בשמן אש הגיע שעת הבישור חייב לנער ואם לאו ילקט . ומפני קושיא זו נראה
שנכתבו לכחצו וכבר הגיע וכו' ור' הר"ט שכבר הגיע כו' כלומר דמתינון נקט יין
בחדש דמלחא דפסיקא שכבר הגיע כו' . ולא הועילו בזה כ"כ דאכתי
רישא דחדש בין לאו מלחא דפסיקא הוא . הלכך נראה כפירוש הרמב"ם שדפרש
ורד חדש בשמן יין והוורד חדש אלא אם יניחאו זמן רב . וישן בחדש ורד
דשביעית בשמן דשמינית והוסף כסף משנה וכחכב פי' כי הוורד הישן נותן כח
וטעם יותר מהר

שלמה מלאכת

דר' שמעון כר' יהושע דתנין חמן בערלה פ"ק א"ר יהושע שמעתי שהעמיד
בשרף העלים ובשרף השיקרים מותר בשרף הפנים אכור מפני שהוא פרי א"ל
ר' זעירא לר' פדה כמה דתימר חמן הלכה כר' יהושע וכל אחר הלכה כר'
שמעון א"ר יונה ודמיה היא לכל שיש בה כחמימה והא לא דמי אהדי כלל דגבי
ערלה אין אכור אלא בקרקע של פרי והוא בעל אגב שרף הטף והעיקרין ואין
כ"כ מתקוח בחמוץ שרף כיון שמפור גם הלחות נעיקר ובעלין דשרו גבי ערלה
אבל גבי שביעית האילין עגמו כל מה שמוציא אית ב' קדושת שביעית כגון
עלין ולנלין ושרף ופרי הכל אית ב' דין שביעית וא"כ כל האילין הוא קדוש
דכיון דהוי למחל בהמה יט' כחן שביעית ובישור אם כלה דלכולי בהמה קדושת
שביעית חלה עליהן מה שאין כן בערלה א"ר אבין עוד יש לך מפנה אחרת
דר"ט ור' יהושע לאו חלה יניחא שהרי ר' יהושע אמר דבריו מפני השמטת
ור"ט גם נרמיה ואם חלה דהלא יניחא כו' לר"ט לנימר נמי שמעתי ע"כ :
ז ורד חדש וכו' . נלע"ד דמכאן וגם ממחנה' דלעיל יש להוכיח דערלה נהגא
בנמן

ראשון לציון

בענין שרף וקטף אבל דע
כי מדברי רבי שמעון לא
מלחא וכחתי סוגיות מס' ת.
וע"ז לה זכרתי ואין אכ"ס
האכתי בקודש ואין כלן
מקס לקבל ארוך :

חדושי מהר"ח

משנה ז [תי"ט ד"ה] ורד
חדש שכבשו בשמן יין
כו' פי' הר"ב כו' וא"כ
מ"ט רישא דהכא ורד חדש
כו' הרי אף קודם הבישור
בנותן טעם כו' ע"כ פי'
לפי פי' הרמב"ם ז"ל שכן
ורד בשמן חן שכן בורד
נותן טעם כל אחד בחבירו
כו' ור"ק :

תוספות רע"ק

אף דבוריא הקפס בעגמי
הנארו ובישורו שהה דא"כ
אסאי לת' קנהגהבו שביעית
הא אפי' בפרי משש בעי'
ג"כ הנארו ובישורו שהה .
מ"ט ככל הוא לנבי העץ
כיון דהוא רק לחלוות
העץ מש"ה דינו כהעץ .
הי"ש כגון ותו' פ"ק דהריהו
משנה ז [את דר']
בתר"ס כד"ה בתר"ס
ד"ה ורד חדש : ויאכלום
בקודשת שביעית) גם אנבי
יונתי ליה כעוה' וביביאר
יותר דהשם דא"כ בבישור
דבלוע בלמלא דהא כמבטור
דכר"ל לקמן פ"ט מ"ח
כר"ט וע"ס שם בעוה' :

ישראל תפארת יכין

שביעית מהגאלתן אחר בישורן . לא דמו למאכל . ואף בעלים דמשמן [אין
גילא] דעשו להאיר . עכ"ל עיקר ענין להסקה : (ב) ורד שביעית
בשמן ששית או וורד שמינית בשמן שביעית קודם זמן הבישור : (ג) קודם
זמן בישור . ולא אין השמן לריך בישור אף שהיה בבורד בכדי ל"ט בשמן .
ואף לסקר הנחי דפליגי לקמן פ"ט מ"ה דלין הטעם כמבוער . עכ"ל הכא
מדסקין לוורד בשעת היתר דהיינו קודם זמן הבישור דה"ל היתורא בלע
[פ"ז דע"ז ח] כ"ע מוורד דהטעם כמבוער . ואינו חו"ל לחייב השמן בבישור
[ומה ל' הויס לא"ח פמ"ז ס"ב ודו"ק] ור"ט בורד ח' בשמן ז' ילקט הוורד
לאכילה קודם ערלה של שנת ח' . דלא הוא זמן בישור של יתיי שמן של
שביעית [כסחסי ג"כ ח] : (ג) ורד ז' בשמן ח' או וורד ז' בשמן ז' : (ד) דלע"ג
דק"י"ל כר"ט פ"ט מ"ה . דגם כסילקו בשעת איסור . הטעם הו"ל כמבוער .
עכ"ל הכא ורד יין בשמן חדש . טעמו חוק ביותר כמ"ס הרמב"ם וכדק"י"ל
[גי' כ"ה] דכל דבר חרוף אינו כ"ע בר ל"ט . ה"ל מה"ט הו"ל כממעות .
ואף דגם בממעות קאמר בירובלמי פ"ט מ"ה . דבהתחיל לנער מקלת
האורא הו"ל הנשאר כמבוער . וכן פסק הרמב"ם [פ"ז משביעית ח'ז] . כ"ל
דזהו דוקא שכבשו מונח באורז וביער מקתחו . משא"כ הכא שכבשו לאחר
בבישור . מיהו וורד יין בשמן יין ואי מהן שביעית לאחר הבישור מדליכה
רק

תוספות אנשי שם

שכח בסוף דבור האחר המתחיל מפני שאינו פרי וז"ל דקטפא דפרי כחבתי לכ"ע מוזה
דאוי פרי ע"ל . דלפי דבריו אלו ש' כחן דקטף דר"ט הוא שרף הטעף מן הפרי אלא
מוציא לר"ט דמ"ל דאית פרי . (א"ט) : ז בר"ב ד"ה ורד כו' והכל מותר כו' . לכוונה
ז"ל והשמן מותר דהא אכור ודאי של שביעית וחייב בנישור וכו' כר"ט :

טעם זה בזה ור"ט למאי דק"ל ככות כמבטל אין לומר דאכור אינו ל"ט . כלא
דמרות . וגם לפי פי' הרמב"ם בתחתי' דורד חלה אינו ל"ט בשמן פ"כ . נמי
ז"ל

שביעית כלל גדול פרק ז

הרובין חדשים... תוספת יום טוב

תום אנשי שם

תום אנשי שם... ומה שכתבנו

מן החדש... והשמן החדש נוח לקלוט טעם יותר מהישן

התוספתא... ומה שכתבנו

חרובין חדשים שכבשן ביין ישן

ובדברי כסף משנה יש ט"ס וכו'... והוא דברי ר"ל

הרובין חדשים שכבשן ביין ישן... ומה שכתבנו

מלאכת

בנותן טעם חייב לבער מין בשאינו מין... ומין במינו

בנותן טעם חייב לבער מין בשאינו מין... ומין במינו

יבין

רק טעם פשוט... תוליד בפלוגתא דלקמן

תפארת

יבין

וכמ"ס הרמב"ם... להביא ה"ל טעם חרובים

משנה

ל"ל כן דאין הכתוב כחושל כאן דאם נבלו פשיעא

ראשונה

פירות שביעית אחר שהגיע זמן הביעור

הרובין חדשים... תוספת יום טוב

הכלל לחדל על עולמו של שביעית בא דרשני חייב לבער. וכמו שכתבתי לעיל. ונראה צעיתי דהיינו דכס"פ הנודר מן הירק דף נח מיייתי לה לענין גדולין שאם כלל של ששית ונטענה בשביעית והוסיפה כל שהוא אחר כל שהוא מבעל את העיקר ומחייב כולו-בביעור וגידולין מאן דכר שמייהו אלא דממסקנה יתירה שמעינן דלענין גידולין שטיה. ומה שתמה הר"ם וז"ל והוה תימה דלשלל במינה לא יתכן בגידולין עד ר"ע מברטנורה

במינה בין שלא במינה. ושלא במינה. וישלא במינה בנותן מעט (ט): לא שייך כלל בגידולין. ומיהו אידי דכסיב במינה לאשמעינן דין גדולין כסיב נמי לשלל במינה אט"ג דלא אלטרין

חצ. במינה ושלל במינה ניהו דין במינה ושלל במינה. ומה שפירש הר"ב שאוסר בנ"ב קודם הביעור. עיין מה שכתבתי בזה במשנה ה' מפ"ט בסיועתי דשמיא. ודין לאחר הביעור עיין מה שכתבתי במשנה ה' או דפ"ט בסיועתי דשמיא:

הכלל לחדל על עולמו של שביעית בא דרשני חייב לבער. וכמו שכתבתי לעיל. ונראה צעיתי דהיינו דכס"פ הנודר מן הירק דף נח מיייתי לה לענין גדולין שאם כלל של ששית ונטענה בשביעית והוסיפה כל שהוא אחר כל שהוא מבעל את העיקר ומחייב כולו-בביעור וגידולין מאן דכר שמייהו אלא דממסקנה יתירה שמעינן דלענין גידולין שטיה. ומה שתמה הר"ם וז"ל והוה תימה דלשלל במינה לא יתכן בגידולין עד ר"ע מברטנורה

במינה בין שלא במינה. ושלא במינה. וישלא במינה בנותן מעט (ט): לא שייך כלל בגידולין. ומיהו אידי דכסיב במינה לאשמעינן דין גדולין כסיב נמי לשלל במינה אט"ג דלא אלטרין

חצ. במינה ושלל במינה ניהו דין במינה ושלל במינה. ומה שפירש הר"ב שאוסר בנ"ב קודם הביעור. עיין מה שכתבתי בזה במשנה ה' מפ"ט בסיועתי דשמיא. ודין לאחר הביעור עיין מה שכתבתי במשנה ה' או דפ"ט בסיועתי דשמיא:

מלאכת שלמה

מלאכת שלמה נמי יש בה טעם וצויה מהשמן ותנא דרישא סבר דמין בשאיט מיט הוא ובמיל לגבי השמן ואין חייבין לבערו דכל עיקר טעם הורד בשמן ואין בו ממע הלך ילקט ולא יבער ומסקין לה ר' ועירא בתרי פתרי דלין חדש וישן דסיפא כמו חדש וישן דרישא דסיפא קרי ישן לשלל שביעית לגבי מולאי שביעית דהשמן של שמיית הוא חדש ורישא בשביעית מיירי ולא לאחר הביעור מש"ה תני ילקט וסיפא כוון דהשמה הורד עד שהגיע ובה השמן של שמיית כבר נתחייב בביעור ואם יש בו בנ"ב חייב לבער הכל וצמח שפיטתתי חקמי מה שהקשה רבינו שמעון ז"ל עכ"ל ז"ל. וכדומה לזה הסיפור כבוד צמ"ט:

סליק פרקא. הדרן עלך כלל גדול וזמא. ואית דקרו ליה כלל גדול דביעור.

יבין

ישראל

יבין

מדאז מין צמיט (טו) אט"ג דכבר תנא לה. ג"ל דקמ"ל דוקא שביעית אורסת וכו'. ר"ל דוקא ממשות או טעם חזק שהוא כממשות. אבל טעם פשוט לחוד של שביעית ה"ל כמבוער וכו"ג לקמן פ"ט מ"ה. ולט"ד רביט הגאון אמאי זק"ל. קמ"ל דבמיט אפילו

משנה

מן טעום שאיט מן הוקברין ולא מן הכפרין אלא אט"פ שפבר והשקן או חייב לבער מן הטעום אלא שאליין באכילה מ"מ ואלך עשיר תנא מנא הכא

הלכתא גבירתא

פרק ז משנה א כל גרולי שביעית שמוחר למאכל אדם או למאכל בהמה. או לצבוע. אפילו שנאכל לאדם או לבהמה או שנצבע רק ע"י דחק. כגון. במבאלי אדם. עלי לקח שופח שגרל בלי היעור. ועלי קריוע מינצע. ועלי קרבנל. קרעסעס. ובארציל קריוס. או האלאסמילך קריוס. דכלן נאכלים לאדם רק ע"י דחק. ובמאכל בהמה. והיחם ורודדים. ג"כ רק ע"י דחק חוץ רק לגפלים. ובמיני צבנ. ספחים של וויידע קריוס. או קצה. ששניח אין צוביען בהן רק ברזק. דסודן ספוחין אין צוביען יפה. אפ"ה יש בטלם וברסין דיני שביעית. ואם כשישון בקרקע בחורף יתרקבו. צריך לבערן וגם דמיתן כשיכלה לרתי מחשודה:

משנה ב אבל כל שאינו מיוחד לרתי מנדן ג'. אפילו כלה בחורף בקרקע. או שמוחר לרתי מנדן ג' אבל אינו כלה בחורף בקרקע. וכגון עיקר לקח השופח. ועיקר קריוע מינצע. ועקרבנין. והאונקדול. או וויידער קירביס שכולן חיי לאדם או לבהמה אבל אינן כלין בחורף לחיה. וכ"כ בסין הצוביען רכמא ותואה. ג"כ אינן כלין בשדה בחורף. כולן יש בהן וברסית דין שביעית. אבל אין בהן וברסית דין ביעור:

משנה ג

משנה ג קליפי רמונים ופרח שבראשן. וקליפי אגונים. שכולן מין צבנ. וכ"כ נרעיני כל הירוח אט"ג דלא חזו רק להקט: אפ"ה אין דינן כעצים שאין בהן דין שביעית. דגרעינין סודן תוך חפרי או שומר לפרי חמירי ספי. בכל תנך יש בהן וברסית דין שביעית. אבל אין בהן וברסית דין ביעור. מראין כלין בחורף. כל מין צבנ שאין צריך לבערו. רשאי האדם שיש לו ממנו לצבוע לו לצורך עצמו. אבל לא לאחר בשכר. חייט מראסיר לעשות ססחר בגרולי שביעית. או בבסר חי אפילו הוא בעל מוט. או בתרומה. או בכל דבר האסור באכילה וסודת לך. ורק בחודסן בביתו א' מנדן סחר לאכירו. וכן הולקס בשביעית

פרק ז משנה א כל גרולי שביעית שמוחר למאכל אדם או למאכל בהמה. או לצבוע. אפילו שנאכל לאדם או לבהמה או שנצבע רק ע"י דחק. כגון. במבאלי אדם. עלי לקח שופח שגרל בלי היעור. ועלי קריוע מינצע. ועלי קרבנל. קרעסעס. ובארציל קריוס. או האלאסמילך קריוס. דכלן נאכלים לאדם רק ע"י דחק. ובמאכל בהמה. והיחם ורודדים. ג"כ רק ע"י דחק חוץ רק לגפלים. ובמיני צבנ. ספחים של וויידע קריוס. או קצה. ששניח אין צוביען בהן רק ברזק. דסודן ספוחין אין צוביען יפה. אפ"ה יש בטלם וברסין דיני שביעית. ואם כשישון בקרקע בחורף יתרקבו. צריך לבערן וגם דמיתן כשיכלה לרתי מחשודה:

משנה ב אבל כל שאינו מיוחד לרתי מנדן ג'. אפילו כלה בחורף בקרקע. או שמוחר לרתי מנדן ג' אבל אינו כלה בחורף בקרקע. וכגון עיקר לקח השופח. ועיקר קריוע מינצע. ועקרבנין. והאונקדול. או וויידער קירביס שכולן חיי לאדם או לבהמה אבל אינן כלין בחורף לחיה. וכ"כ בסין הצוביען רכמא ותואה. ג"כ אינן כלין בשדה בחורף. כולן יש בהן וברסית דין שביעית. אבל אין בהן וברסית דין ביעור:

משנה ג קליפי רמונים ופרח שבראשן. וקליפי אגונים. שכולן מין צבנ. וכ"כ נרעיני כל הירוח אט"ג דלא חזו רק להקט: אפ"ה אין דינן כעצים שאין בהן דין שביעית. דגרעינין סודן תוך חפרי או שומר לפרי חמירי ספי. בכל תנך יש בהן וברסית דין שביעית. אבל אין בהן וברסית דין ביעור. מראין כלין בחורף. כל מין צבנ שאין צריך לבערו. רשאי האדם שיש לו ממנו לצבוע לו לצורך עצמו. אבל לא לאחר בשכר. חייט מראסיר לעשות ססחר בגרולי שביעית. או בבסר חי אפילו הוא בעל מוט. או בתרומה. או בכל דבר האסור באכילה וסודת לך. ורק בחודסן בביתו א' מנדן סחר לאכירו. וכן הולקס בשביעית

כללא דפרק ז

ירקת שדה שגדלין בלי ויעור. שפותרין באבליה. אסור למכרן. ורק באכל סוק וותייר. או שלקס. ובא א' שבני ביתו שאיט חייב לונו וסכרו. והמים סותרים. רק שצריכין ביעור בומנו:

משנה ד וכן בסור בעל מוט שלקחו מבהן לצורך סודתן עצמו. ונמצא שאין צריך לו. סותר שוב למכרו. וכן מי שצד בהמה חיה ועוף ספאים. או קבלם במתנת או שלמום לו בחובו. כיון שלא במתנתו באו לירו סותר שוב למכרן:

משנה ה לולבי שאיירלינג ביום. והם העלין בשד שגדלין באין כפולים בעלי לולב. בשד לא נתפשפו העלין. וב"כ לולבי אילן חרובין. אלו ב' מיני לולבים מאכל בהמה הן. ולחכי יש בהן וברסית דין שביעית וביעור. וכ"כ בעלין שלהן שכבר חתפשו. שחן מקריסין יותר להכלה בחורף. אבל לולבי איכנע. ולולבי אילן מיסמאציען ולולבי חייסדארן ביום. יש בהן וברסית דין שביעית אבל לא ביעור מדאינן כלין בחורף. אבל לעלין שלהן יש להן ולרסית דין שביעית וביעור. מדגרשרין מהאין וכלין בחורף:

משנה ו הוורד הכפר והתלוס. שכולן מיני ריח. יש להן ולרסית דין שביעית [וביעור]. אבל קסא. והוא באלואס. מה שיוצא ממנו מתנו ועלים ועיקרין. אין לו שביעית. ורק הוצא ממנו מחפרי. יש בו שביעית:

משנה ז וורד שביעית שבכשו בשמן ששית. יוציא הוורד קדם וסן ביעור. והשמן אצ' ביעור. אבל וורד שביעית שבכשו בשמן שמינית. אסור השמן מרכב עבר עליו וסן הביעור. מלודן חרובין של שביעית שבכשו בין ביין ששית או ביין שמינית אסור דיין לאחר הביעור. מדסעס הרובין חזק מאד. לא מחשב כמביער. וכן שביעית שנתערב. במין בשאיט מיט בסל במ'. ובמין במיט אסור אפילו בקלף:

שביעית כלל גדול פרק ח

א כלל גדול. מ"ח פ"ח...
ה' עמנו ויובל ה"ח...
מלוגמא. עמנו ויובל ה"ח...
ובקובץ מ. וכל שאינו...
מ"ח פ"ח. חשב עליו...
חוב' נהנה לא. הסיאה...
בשנת קמ. ב שביעית...
כ"ד בשנת פ"ח מ"ח. מ"ח...
ש"ח:

פרק ח א כלל גדול. עין מה שכתבתי בר"פ לעיל: חשב עליו וכו'. בשעה שלקטן. הר"ש: וחומרי בהמה. פירש הר"ב שאסור לשלקן. וק' כתב הר"ש והטעם כתב הרמב"ם בחבורו רפ"ה וז"ל לא יסנה פירות מצרייתן בדרך שאינו משנה בתרומה ומעשר שני דבר שדרכו לחכול חי לא יחלנו מבוסל וכו' לפי שאין שולקין אוכלי בהמה ע"כ. ועוד כתב בפרק הנזכר סי' י"א חומרי מאכל בהמ' שאין שולקין אותו. אע"פ דבפירושו מפ' בענין אחר: ב ולסיכה. עין במשנה

פרק ח א כלל גדול א אמרו בשביעית. כל המיוחד למאכל אדם. אין עושין ממנו מלוגמא א לאדם. ואין צריך לומר לבהמה א. וכל שאינו מיוחד למאכל אדם. עושין ממנו מלוגמא לאדם. אבל לא לבהמה א. וכל שאינו מיוחד לא למאכל אדם. ולא למאכל בהמה. חשב עליו א למאכל אדם ולמאכל בהמה א. וחומרי בהמה. חשב עליו לעצים. הרי הוא בעצים. כגון הסיאה א והאווב א והקורנית א: ב שביעית ניתנה לאכילה. ולשתיה ולסיכה א.

גדול. מלוגמא. החבוסת ורטיה ופירות מלוגמא מלא לוגמא שדרך אדם ללעוס מלא לוגמיו חטים או תאנים וטוחן על גבי מכתו: אין עושים ממנו מלוגמא. דכתיב (ויקרא כה) והיתה שבת הארץ לכם לאכלה מה שהוא מיוחד לכם דהיינו למאכל אדם יהיה לאכלה ולא למלוגמא אכל מה שאינו מיוחד לכם יהיה בין לאכלה בין למלוגמא הלך כל שאינו מאכל אדם עושין ממנו מלוגמא לאדם: עושין ממנו מלוגמא לאדם אבל לא לבהמה. דכתיב (שם) ולבהמתך ולחיה אשר בארצך חיה כל הצואתה לאכול דבר הראוי לחיה ולבהמה חיה לאכול לבהמה ולא לעשות לה מלוגמא: חומרי אדם. שאין עושין מהן מלוגמא: וחומרי בהמה. שאסור לשלקן: הסיאה. עשב שקורין לו בערבי ינדרג: ואזוב. לעת"ר בערבי בענבים וזיתים מיירי שיש בהם חכילה וסחיה

חדושי מהרי"ח פ"ח משנה ב [בר"ב ד"ח] לאכילה ושתיה וסיכה בענבים וזיתים מיירי שיש בהם אכילה ושתיה וסיכה עכ"ל לאו הכל מיירי ביותים וענבים דהא הני לא יסון מן אלא הק"ק רע"ב דבענבים יש עכ"ל שמים דרתינן אכילה ושתיה וביותים יש כל השלשה דהיינו אכילה ושתיה וסיכה:

תוספות רע"ק פ"ח משנה א [אות ל"ח] כגון הסיאה א' א"ג דבפ"ג ט"ט דעשרות משמע דרתינן מאכל אדם דהיינו דוקא כשהם בחצר חסון למאכל אדם לפי שראוה יודע מתי לוקטן עד שלא תיקשו כ"ב תוס' בגדה דף ג"א ר"ה אלא דורשינו וכו':

תוס' אנשי שם פ"ח א בר"ב ד"ה אין עושין ט' לאכלה ט'. אע"פ דמלאכל דרתינן נמי ולא לסחורא ולא להפסד כדפ"ג אמרי' עמלמא שקוליס יס ויטוהו שניס. ואפשר נמי מדלג כתיב לחול או לאכול. ושבו רחמי בספרא דלא דריס טן דמלוגמא מן קרא דלחלה אלא מיקרא דנבא הכי חיה כל עמלמא לחכול דריס לחסור כל מלוגמא ע"כ. אבל המפרשים ממשו אחר סודותיו. (ט"ז):

במשנה הסיאה כו'. עי' בתור"ע. ועי' בתוס' בשבת שכתבו ה' החמה נעשה כמי שהתקנו להם כי יביי' דלא תקשי רישא לטפא ע"כ וכו'. (ה"ט): ב בר"ב ס"ד ה' אכילה כו' שיש בק"ב. אס כוונה למלא כלן נאחד וקשה דהא אין סכין יין. (ר"ש):

ח"ב. א למאכל ג"מ לאכול וכו' הוא כ"מ. הסיאה והאווב. הקורנית נמשג' והקורנים ובלע"ז (ה) ח"ספ"ו: וקורנית. בערבי חש"א ובלע"ז (ג) שדריא"ע: ב לאכילה ושתיה וסיכה. (א) איזאס. (ב) סענדלואורין.

פרק ח א כלל גדול וכו'. כתבו תוס' ז"ל בשנת פ' כלל גדול דף ק"ח פ"ג ללא קתני בתריה כלל אחר כיון דקתני כלל קטן קמיה בפרקין לעיל טייך למתני בתריה הכא כלל גדול. ועיין בהמה שכתבתי ריש פרק לעיל בשם החכם ה"ר משה פינזני ז"ל: חומרי בהמה. פי'

מלאכת שלמה הרמב"ם ז"ל חומרי בהמה הוא שיהיה כמו מאכל בהמה שאין בהמה אוכלת אותו אלא כל זמן שהוא נמלא אותו המין בשדה לחיות הגדה ע"כ. אבל בחבורו כתב חומרי מאכל בהמה שאין שולקין אותו ע"כ: ב ולסיכה. דוקא סיכה לאדם אלא סיכה נלים אסור כדחק לקמן סי' ח' פ' ה"ב

הרמב"ם ז"ל חומרי בהמה הוא שיהיה כמו מאכל בהמה שאין בהמה אוכלת אותו אלא כל זמן שהוא נמלא אותו המין בשדה לחיות הגדה ע"כ. אבל בחבורו כתב חומרי מאכל בהמה שאין שולקין אותו ע"כ: ב ולסיכה. דוקא סיכה לאדם אלא סיכה נלים אסור כדחק לקמן סי' ח' פ' ה"ב

במשנה הסיאה כו'. עי' בתור"ע. ועי' בתוס' בשבת שכתבו ה' החמה נעשה כמי שהתקנו להם כי יביי' דלא תקשי רישא לטפא ע"כ וכו'. (ה"ט): ב בר"ב ס"ד ה' אכילה כו' שיש בק"ב. אס כוונה למלא כלן נאחד וקשה דהא אין סכין יין. (ר"ש):

יבין תפארת ישראל

פ"ח א (א) ערפ"ו: (ב) ערוויכעמעס פפלאסטער: (ג) דכי לאכלה ולא להפסד: (ד) דכי לכם לאכלה דוקא המיוחד לכם יהיה לאכלה ולא להפסד: (ה) דכי ולבהמתך וגו' היתה הצואתה לאכלה. הראוי לאכילתה לא יהיה למלוגמא: (ו) בשעת לקיטה: (ז) ר"ל לשניין: (ח) לאסור למלוגמא: (ט) דלסור לשנתן מצרייתן ולשלקן. מדדרכו להאכל חי ובהמה: (י) ויוליער ראסמארין: (יא) איזאס וי"א מאירסן: (יב) ליטווערקקייט. אלו ג' אינן מיוחדין לשום דבר ואוליין בחר מחשבתי: (יג) במיוחד ליה או ליה לא יסנה א): אס

בשביעית קודם ציבור או"צ בזמן היתר כקדם ביטול לאיסור לעיל פ"ז. [אמר משנה

פרק ח א אין עושין ממנו מלוגמא לאדם. פי' הר"ב דכתיב לאכלה. ויש להסתפק לאחר שגזרו חכמים על הספיחין לאסורן בשביעית ואין מותר באכילה אלא פירות האילן וכל דבר שאין דרך לערסן כמבואר בדברי הרמב"ם בחבורו רפ"ד ל"פ אי ערי לעשות מלוגמא מן הספיחין האסורין מי יתאם כיון שאין עומדין עוד לאכילה שרי. או דלמא כיון דמדלדוריתא שרי באכילה וממילא חל עליה איסור מלוגמא מדלדוריתא ולא מן דכתיב למישרי מה דאסור ומדלדוריתא. וממתי' דקמתי קחם כל שאינו מיוחד למאכל עושין ממנו מלוגמא איכה למימר מה שאינו ראוי קאמר דמעולם לא חל עליו איסור מלוגמא. והרמב"ם בחבורו פ"ה כתב המיוחד למאכל אדם כגון הקנים והארים וענבים אין עושין מלוגמא. והרי חטים אסורין עקבו מנזח ספיחין ואפ"ה אסורין משמע דכפ"י דלא מתי רבנן למשריגו: ואין ל"ל לבהמה. דלפניו לאכילה מה שמיוחד לאדם אסור: וחומרי בהמה. פי' הר"ב שאסור לשלקן. ולא יתאם לכו לפדם נמי שאין עושין לה מלוגמא דה"ל הר"ל למיתני קמתא כרי הוא כמאכל אדם ובהמה כדקתני גבי עניים הרי הוא כפני' אכל חומרי אדם דאסור בהמה שיש חומר בה מה שאין בה. ומתי' ל"ל לחי' חזק' תנא האי דינא דחומרי בהמה גבי מחשבה וס"ל למיתני' לעיל כשאנו מיוחד למאכל אדם טוחנין עליו חומרי בהמה. ואפשר דחשב עליו לאדם ולבהמה לאו או או קאמר אלא דחשב לתרווייהו להאכלו לאדם וגם לבהמה וקמ"ל דאם בא לפשות חומרי בהמה לאדם אינו רשאי דאם חשב עלה למאכל אדם ואם בא לשולקו כדרך אוכלי אדם אין מניחין לו דשמה אוכל בהמה הוא והיינו חומרי אדם וחומרי בהמה דלגו' הכא והכא למומר כמי טוחנין עליו חומרי כהנים וחומרי ישראל כפ"י דינמות. וכן משמע לכו הרמב"ם בחבורו פ"ה שכתב חשב עליו לעולם הרי הוא כעניים. לאכילה הכי הוא כפירות. למאכל אדם ולמאכל בהמה טוחנין עליו חומרי אדם וחומרי בהמה ע"כ וכיון שכבר כתב לאכילה הכי הוא כפירות למה הוצרך לכתוב עוד למאכל אדם ולמאכל בהמה

ראשונה הא היינו לאכילה. אלא לאשמותי' אס תשב לגניס יחד כפ"י: חשב עליו לעניים. ל"פ אס לא חשב לאכילה ולא לעניים כגון איזוב לטבא בו אס המטרע או להיות בו מי הפאה מה דינו. דרישא משמע דוקא לאכילה או כמאכל הא לשאר כל דבר או כעניים וסיפא משמע איפסא דוקא לעניים. ובפ"ה דפרה מ"ח מתי נמי חילוק זה גבי איזוב שלקטו למאכל פסול וליקטו לעניים כגון והדר מתי ליקטו למאכל פלוגמא דמתי או דינו כליקטו למאכל או כליקטו לעניים והכי לא מתי ולא מיירי. וז"ל דהכא לא צריך למיתני דזרתי' איפסא דוקא ליקט לעניים או כעניים הא לכל שאר דבר או כמאכל דמדרישא ליה למידק איפסא דאי הוי מתי כרישא חשב למאכל הכי הוא כמאכל שפיר מתיין למידק איפסא. אבל כיון דמתי טוחנין עליו חומרי אדם כו' משמע דאי לא חשב למאכל אין טוחנין עליו השמרות של המאכל ותומר לעשות ממנו מלוגמא או לשולקו אבל מתי' שביעית נובט בו. שאסור בשחורה ולאכדו. ומכאן ראיה להרמב"ם בחבורו שכתב בפ"י דין י"ד כל שאינו מיוחד למאכל אדם ולא להחלה בהמה או עי' ממין הטבעין הואיל ואינו לעניים יש לו שביעית ולדמי שביעית וכו' כפ"י לגיל פ"ה מ"ב. שכן היא גרסא בהמה. והרמב"ם חייב ממתני' דהכא שהוא הלוי במחשבה. ולמתי דפ"י אינה קושיא דלענין חומרי אדם ובהמה חלי פמחשבה אבל לענין שביעית כל שאינו לעניים יש לו שביעית כדדייקין מסיפא חשב עליו לעניים וכו'. וכן מיישב הר"מ בלא ראיה ויש לו ראיה ממתי' כפ"י: ב שביעית נמנה לאכילה וכו' אכילה בהדיא כתיב לאכלה ושמהו בכלל אכילה וסיכה כשמה. וכפ"י פ' בקובץ ד' מ' דכתיב שבת הארץ לכם לאכלה. ודרש' כל הנאות שלכם דעויה דלכילה שהחלון וביטולן שיהו והיו סיכה ופסיה והלוקט. והר"ב שכתב בענינים וזיתים מיירי וכו' לא ידעתי מי הצריכו לזה ולא כפסיה דמיירי בכל מיירי לאכילה וכן לאכילה ומדי דשמי' לשמה. ושמה משמע ליה לאסוקי ממני' אחר שגזרו על הספיחין איסור אכילה דהשמה לא טייך דניתן לאכילה ולהכי מקוין לה בימים וענבים דבפירות אינן לא גזרו איסור ספיחין. ומ"מ כיון דער

במשנה הסיאה כו'. עי' בתור"ע. ועי' בתוס' בשבת שכתבו ה' החמה נעשה כמי שהתקנו להם כי יביי' דלא תקשי רישא לטפא ע"כ וכו'. (ה"ט): ב בר"ב ס"ד ה' אכילה כו' שיש בק"ב. אס כוונה למלא כלן נאחד וקשה דהא אין סכין יין. (ר"ש):

שביעית כלל גדול פרק ח תוספות יום טוב קעא

לאכול ע"ש יום : ולבדן .
ע"ש יום : וכן בתרומה .
תוספת יום טוב : י"ג .
ע"ש תוספת יום טוב : י"ג .
ע"ש : י"ג .
ע"ש : י"ג .
ע"ש : י"ג .
ע"ש : י"ג .
ע"ש : י"ג .
ע"ש : י"ג .

חדושי מחזיקי"ה
ס"ג (תרי"ב ד"ה) ולאהאבים
בכנין ולא יקח במשקל
יצאו אלו מן הכלל כי
דאך אכר מנת דבילה בו'
ע"ל ד"ה דבילה דר"י
תאני דרורוח אין שכתוב
אלא במשקל אבל תאני
שעריין לא נדרשו אין
מורין אלא בכנין כמו
שד"ה בס"ק מעשרות פ"ג
משנה הו וכן יורה כזו
כמו שד"ה במשניות
הכתובים :

תוספות רע"ק
משנה ב (א"ח ל"ח) אבל
סך תוא את השמן ושמן
שגורדי סך באצבנותיו
סותר ושחורקן נותן בצמר
אסור בחזקת מרינא
דמאי . בסתני' ס"ב
דמאי י"ג שם בשם
ה"ה : ד"ה (א"ח ל"ח)
בר"ב ד"ה שנתנה . אבל
בסו"ט (סו"ט) תורה י'
ד"ה במ"ש ואכלת חרי"ל
ושתי' ויבית י"ג' דו"ת .
דשתייה בכלל אביה
וסכה

תום' אנשי שם
במשנת להדלקת הגר .
ע' יור"ע וכן דעת הגר"א
בג"א דמ"ע אסור בין
טורה בין סמ"ע .
ומזה לי דעת המה"ש
ס"ב : ע' תום' ד"ה
אלל נמא כ"י דתקשה ל"ג
ומנ"ש ע"ש . ונתלתי
מע"ש שמתא שריפה ח"ן
דכר שמיה . ומע"ש טעמא
נפדה ח"י ביודשלים כ"ה
מ"ע ע"ש וכן
הזקק כס"פ מע"ש שמתא
ל"י יקר ולתמיס יסוד .
והלכתי כמתמיס וע"ש .
ודלחתי עלה לפרש המטה
אזר יתנה רשות לפרש
כ"ה כה"ע ס"ד מ"
וכפ"ש דקור וכלכל שלא
יהי סיור חיה דין מחמיה
התלמוד . ומה"ל ח"ה לפרש
שחוק י"ג בס' בתרומה
עמ"ש ג"ס לענין הדלקת
הגר והוא לענין ח"ה ח"ש
כע"ש שאין מדליקין שמן
שריפה ב"ט בראיתא בשם
פ"ג ודמ"ט ר"ח ש"ס כ"ג :
ולרעה אסור בכל יום .
ח"ה כמשה ק"ל מהם
שביעית שנתה להלקת הגר
לסודות על הג'ון שאמרו
ח"ה כ"ג דגב' דגבת הדלקת
הגר בשנת חנה ובג"ס
שביעית מותר להדליק כע"ס
ח"ה נ"ן . (ר"י) :

במשנה ח : ובמעשר שני . עיין במשנה שנייה בפ"ב דמס' מע"ש :
שנתנה להדלקת הגר . דכתיב בשביעית (ויקרא כה) תהיה כל
הצואה לאכול ואמרו בספרה תהיה ח"ה להדלקת הגר . ומ"ש
הר"ב דתרומה עמ"ש מדליקין כג"ר . עיין בסוף מסכת תמורה :
ג' אין מוכרין וכו' . לא במדה בו' .

כחז הרמב"ם מה שמותר למכור כדמין
כפ' לעיל מ"ג וכדלקטין חו לקמן רפ"ט
וע"ש בפירושו ח"ה החסופות כפ"ק
ד"ה דמלקט ע"מ לאכול והוא מותר
למכור ואפשר דלוקח ע"מ לאכול לא
האי"ב החורה אלא"כ לוקח בזול ע"מ
למכור ביוקר שקונה להרויט . וכחז
עוד הרמב"ם שהדמים יש להם דין
שביעית : ולא תאניס בזמנין ולא ירק
במשקל . יאלו אלו מן הכלל לשמועין

דאע"ג דרגילות התאניס לשקלן כד"ה מנה דבילה וה"ה דכמשה
ומנ"ן ס"ג וכן בירק דרך למטתן אגודות אגודות כדמ"כ פ"ג
דל"ן דל"ן מותר למכור באלו הדרכים אפי' בשניי מוכריו אלא
מוכר האסרה כלומר באומדן . [ובמשניות הכתובים לא נכתב ולא תאניס באלו] :

כ"ש
ר' יהודה מחר מטיי שהוא משניו : שנתנה להדלקת הגר . דכתיב
תהיה כל הצואה ח"ה לנביעה ח"ה להדלקת ח"ה על ג"ג דמטיי הכ"ה
שביעית למעשר שני ח"ה בתוספתא מיני דליתנהו כמטער שני וליתנהו
שביעית ומיני דליתנהו בשביעית וליתנהו כמטער שני : ג' אין מוכרין
פירות שביעית לא במדה וכו' ולא תאניס במנין . קשיא לי דלאמי
אשריק למחור ולמיתנו חו ולא תאניס במנין דכיון דתנא אין מוכרין פירות
שביעית וכו' הלכ' כלכל דשלמא ירק אפשר ללא יהי בכלל פירות ואת"ל דהוי
הדר תנייה ללשמועין ביה פלוגתא דב"ש וז"ה אבל תאניס קשה ולי הוי דרכין
של תאניס לומר בשאר השנים במשקל או במדה הוה אמרי' דאחא ללשמועין
דלפ"י ע"י שני אסור וג"ה בתאניס וה"ה בשאר פירות דלא תימא דוקא כשמכור
במדה דבר שדרו למכור וכמשקל דבר שדרו לשקלן ובמנין דבר שדרו
למנות אבל אי ח"ה וישינו ל"ן ב"ש קמ"ל כ"ך נע"ד וכן מלאכי ח"ה ככתב
קרוז לוח כתי"ס . ונס הר"ר יהוסף ז"ל מלאכי שכתב ח"ה ולא תאניס במנין
פ"י ח"ה שאין הדרך למכור בכך וכן הירק אין הדרך למכור במשקל
ח"ה

לאכול דבר שדרו לאכול (ה) ולסוך דבר
שדרו לסוך . לא יסוך יין והושך (ה) .
אבל סך הוא את השמן (ה) . וכן
בחרומה . ובמעשר שני (י) . קל מהם
שביעית שנתנה להדלקת הגר (ה) : ג' אין
מוכרין פירות שביעית . לא במדה . ולא
במשקל . ולא במנין . ולא תאניס במנין (ה) .
ח"ה ב סך הוא את השמן סך את . ובמע"ש מילתיו ותי"ש .
ג' ולא תאניס בר"ס לא תאניס :

מלאכת שלמה
ר' יהודה דבר שדרו לאכול ושנתה דבר שדרו לסוך .
וכ"ה בס' מדוייק והכי מוכח ביר' דמ"ש נמי כי"ד לשנתה דבר שדרו לשנתה אין
מחייבין אותו לאכול ושתייה וסוכה וזביעה וה"ה דלא תנא הכ"ה ולנביעה איכ"ה
למיימר דלא חשיב הכ"ה אלא דבר דאיכ"ה פלוגתא כדקמי' לאכול דבר שדרו
לאכול ולסוך דבר שדרו לסוך אבל לענין זביעה ככל ענין שא"ה לדרס מותר ע"כ :
לא יסוך יין והושך (ה) פ"י שהוא מוסרין בסוכה ואסור להכסיד פירות שביעית
אלל השמן דרכו כדן ומוחר. ר"ר יוסף ז"ל : אבל כך דוא את השמן . כך
הוא ה"ה ג"כ שם ברמב"ם וק"מ דפסיר שפי הו"ל אבל סך הוא בשמן ושמה נקט
הכ"ה סוכה דמתני' דרי"ש פ' שני דמ"ס מעשר שני ועיין בג"ש שם : קל מהם
שביעית . בירוש' ע"ה מהו לפסד יין של שביעית דבתרומה תן כ"ה בחר"ס
דמ"ס חרומות פלוגתא דח"ה ור' יהודה ומטיי נישמועיה מן הדא קל מן
שביעית שנתנה וכו' וכ"ש דשרי מאי דשרי בתרומה ופרין והתני בתוספתא
דאסור לפסד ומטיי דמתני' ר' יהודה היא דשרי נמי ג"ה תרומה דתן

י"ב ין תפארת ישראל בועז

יד) ח"ה חו י"ה וחס מבושל מבושל . מיהו מאלל שמתקלקל מותר לזרוק :
זו) ח"ה דאינו להפסד דהרי זילוף עדיף משתייה [כ"ה דף קמ"ז ג'] .
ל"ל דע"ס דממוחה טפי לשתייה אסור לשנותו דכיון דמיוחד לדבר
אחר זה הפסדו : זו) ח"ה דעומד ג"ס לאכילה (י) ניהו רק לאכילה
וכו' : יח) משא"כ תרומה רק בטמא מותר להדליקו . ובמע"ש רק
בטהורה מותר להדליק (ב) ולר"ב מע"ש בין טהור בין טמא אסור
להדליקו : יט) כדי שימכר בזול . להיכירא דשביעית . ואע"ג דבל"ז אסור
לסחורה

ואדרבה הכי שפיר טפי דשדרי ליה מתהנה מיהו משא"כ כשהוא טמא
ממע"ש כמע"ש טמא . הרי ממע"ש טהור נמי קיל . דהיינו שלא בשעת כעור עכלה"ס .
במיוחד רק לאכילה כפת שביעית . דלאכלה אחר רחמנה ולא להפסד . אלא על כרחק ה"ק מחני' .
ממע"ש טמא ותרומה טהורה יכ"ה גוואל דשרי כהללקה . אבל מע"ש טהור דומה לשביעית דאיכ"ה
נמי גוואל דשרי כהללקה בשעת כעורו . להכי לא מני'
הר"ב

משנה
בפ"ס לרבות הדלקת הגר הדכתיב חס' ומיפוך ליה מלכס . והעטם להאחזן
וביפוך שיה קיל פטי כמתני כפ"ה . ונ"ל דמלוגמה הוי הנאהו אסור ביטורו דשקשה
שמתניו על המכה ממאס ופסקד ורפואתו הוי אסור : להדלקת הגר . כתב
הר"ב דכמע"ש שני טהור מותר להדליקו הגר וכו"ה ר"ה"ס . ואני תמיס ע"ה דכיהדי
תן ספ"ק דמע"ש שני כל שהוא חוץ לאכילה ושתייה וסוכה יאכל כנגדו וקרא
דאחר כל נטרתי בתמא ה"ק כשהוא פשיטא דאסור דלאכילה קאי ואפי' עמ"ה
דלא חו לאכילה אסור לבער וכן פ' ר"ה"ס פ"ג הכ"ה ד' פ"ג וכן ה"ה דברי הרמב"ם
רפ"ג מה' מע"ש שני : ג' ולא תאניס במנין . כ"ל דתאניס דתן כמנין כדמין
פ"ג

בפ"ס לרבות הדלקת הגר הדכתיב חס' ומיפוך ליה מלכס . והעטם להאחזן
וביפוך שיה קיל פטי כמתני כפ"ה . ונ"ל דמלוגמה הוי הנאהו אסור ביטורו דשקשה
שמתניו על המכה ממאס ופסקד ורפואתו הוי אסור : להדלקת הגר . כתב
הר"ב דכמע"ש שני טהור מותר להדליקו הגר וכו"ה ר"ה"ס . ואני תמיס ע"ה דכיהדי
תן ספ"ק דמע"ש שני כל שהוא חוץ לאכילה ושתייה וסוכה יאכל כנגדו וקרא
דאחר כל נטרתי בתמא ה"ק כשהוא פשיטא דאסור דלאכילה קאי ואפי' עמ"ה
דלא חו לאכילה אסור לבער וכן פ' ר"ה"ס פ"ג הכ"ה ד' פ"ג וכן ה"ה דברי הרמב"ם
רפ"ג מה' מע"ש שני : ג' ולא תאניס במנין . כ"ל דתאניס דתן כמנין כדמין
פ"ג

לומר

וב"ש אומרים... ד"ה האומר לפועל... ע"כ כ"ג

ראשון לציון

משנה ג [ותי"ש ד"ה] הברשון מפרש בפ"ג מ"ב... ד"ה האומר לפועל

א"כ ש"ש אומרים אף לא אגודות. כלומר א"כ ש"ש אגודות... אף לא אגודות. שלא ימסר כדרך שמוכרי

לחליבן אגוד למכור. ע"כ. והטעם כחזק הראשון דהשתא אין האגודה דרך סחורה.

ולא ירק במשקל (ב) בש"א אף לא אגודות (א). ובה"א את שדרכו לאגוד בבית (ב). אגודין אותו בשוק (ג). כגון הברשין ונ"ג החלב (ד):

האגודה דרך סחורה. יש להרמב"ם פ"י אחר בחבורו פ"ו לאגודות בית משוין מאגודות שוק וסכרי ג"ה

ד"ה האומר לפועל הא לך איסור זה ולקט לי ירק היום שברו מותר (ה). לקט לי בו ירק היום (ו) שברו אסור (ז). לקח מן הנתתם כבר בפונדיון.

וי"ל כדאיתא במ"ב ע"ז ב"ר"פ האומר את הפועל דמחלק בין לוקט ירק לחמרים דשכרן יש להם קדושת שביעית וקאמר רבא פועל דלא נפיש

אגודין אותו אף שבשיעית לשוק כלומר כדי למכור ע"כ ו"ל: ד"ה האומר לפועל וכו'. ראיתי במשניות כתיבת יד דלא גרסי ברש"א דמתני' האומר

אס"ה אסור כן כ"ל ע"כ ו"ל: את שדרכו לאגוד אותו בבית. יש גורסין לבי"ת והרמב"ם ז"ל פ"י ח"ל ע"כ פ' שני דברים שדרכן ליאגד בבית למכרן

תפארת ישראל ביני

א"כ למקטבים: (ג) וכתב עלה רבינו הגאון אב"מ זק"ל ח"ל ק"ל א"י שלא באגודה לימסר לנ"ש. דהרי לנ"ש גם לאכול בטובה אסור מדדמי

לסחורה. ע"כ בלקט לעלמו והותר מותר [כ"פ מ"ג]: (ב) קמ"ל א"ג שזה טעו. ודאיתא אורחיהו למסור במשקל וירק במניין. אס"ה אסור:

קטורה אלא בבית דבר מופס ודק למוכרו במשקל. שבשיעית לא ימכר במשקל אלא חכסרה. וב"ש מוספין אף לא במנין אגודות א"כ דש"י הוא אסור וב"ה

פ"ג דתפסות מ"ה ומ"א ואמר דשבשיעית כדכרן אסור במנין ובמשקל מותר דש"י הוא וכן ירק דכר במנין כך וכן אגודות בליכס הייט כשמוכר בשוק אבל

משה ראשונה

משה ראשונה

ה אין נתינתן עט מ"א :
ו התאים. מ"ב פ"ל ד"ג
נ"ב. מ"ג נ"ב. נ"ג.
פ"ג מ"ד ע"ג ד"ג נ"ג :

תוספות רע"ק

ע"ג ע"א דכתב להדיא
דקרא ולא ברתו פטנו
בטמא אתי לארתי ולא
ניטא דמשום המומחה
דותרה הדיקטא :
משנה ו (אית לה) אבל
קיצה אחת (ברכה) ה"ש
הב בשם ת"ל דבשבור
אכור כדורו וכו' וכן
בגור ובתפקי בכל עין
כוהר. וכל' תוס' מ"ב
דף ל"ג ע"ג האל שחמרו
דבטרי מני' מירי מירי
בחסם שביעית שדך
לחקיקר. אולם ב"ר דף ס'
ע"א ד"ה וקצור וכל' חבו
בזישר דבשבור בכל עין
אמר ובמפקר רק ע'
שני' מותר ע"ש :

תוס' אנשי שם

בשטו ותחייבהו תמנין
ופשל תירי במלכת אכור
כ"ל. וז"ל : בר"ב ד"ה
כ"שאלקוב' כו' משה
חס. וכ"כ ה"ש ולאוהו
בט כולל טעם וז מותר כחו
במשה דל' חל טוח הוא
לכיר לשטות וזה לו פירות
שביעית וזה לו פירות
שביעית עתה רק דקמ"ל
האל דלף שעדיין אין
שירוקה כדו ומתו חוין
שירוקה ממנו הכבר באמה
ואח"כ משל לו החוב
מטרות שביעית א"ש שרי
מטרות דתוויין וכו"ל כאלו
כבר הן בידו. וכן ה"ש
שפי' הרמב"ם. ואולי ה"ש
רוח' לפרש מותר דהכא
כמותר דריש דפי' דהכא
אין זו קדושה שביעית כלל
ודלא כה"ל כמחזיקו שנת
ואתו הכבר ה"ה כפירות
שביעית. (ש"ס) : ד"ה לא
יפול טו' כמחזיק. ו"ה
ב"ל ש' דליכור פרישתי חוב
דמתי שביעית ולפי' מאללה
ולא לכוונה. ומתי' אלו
דומה לגמרי לליכור סמויה
מבוא דש' יתפאו הדמים
בקדושה שביעית ויקח גסס
מירי דלכילה ויחלל בקדושה
שביעית הלכתי האם למטר
שקלקט לעלמו וכו'. חל
לפרוש חוב מתי שביעית
שאין כאן דבר שיתפס
התקיים בקדושה אכור
אפילו כשהוקר : ד"ה בר"ב
ד"ה ולכבול כו' וז"ל
שיעור טו'. לא מאלתי זה לא
בפי' ה"ש ולא בה"ל ולא
ידעתי מנין לו. וזו המוש
ד"ה ד"ה וקצור וכל' חבו
בזישר דבשבור בכל עין
אמר ובמפקר רק ע'
שני' מותר ע"ש :

ה לא נבייר. מ"ש הר"ב להספיק לו מים לכל השמין. סיים
ה"ש אלא דוקא לשמות דקמתי סיפא [דזהו לאללה. כ"כ בפירוש
שהוקרתי] : ולא לבלו טו'. מסיים הרמב"ם בחבורו פ"ו ולא
לשאר אומנין ומסתברא דמסתמו נקטה להני לרבוהא דבין וספר

הגאח הגוף עשין לו וספן דבר ש"א
שיעבור החל אלא ע"י ספינה וה"א
דשרי' ר' אין קולין וכו'. פ"ה הר"ב דכתיב
ואח ענבי מירדך לא תבזר כדרך
הבולרים. ספרא. וכתיב הרמב"ם דידוע
באמה שאינו רוהה בפסוק הזה לאסור
הבליה כלל שהרי הקור חליליקו
באמרו והיה שבת הארץ לכם לאללה
אבל ר"ל כמו שפי' בספרא [לא
תבזר] כדרך הבולרים והכוונה כדי
לשבת ואלא יתעסק בפירות שביעית
מדרך שיתעסק בשאר השנים :

ואין

כשאלקוט ירקות שדה (כ) אביא לך (כ).

מותר. לקח ממנו סחם (ו). לא ישלם
לו מדמי שביעית שאין פורעין חוב
מדמי שביעית (ט). ה אין נותנים לא
לבייר (ט). ולא לבלל (ט). ולא לספר (י) ולא
לספן (י). אבל נותן הוא לבייר לשחות.
ולכולן הוא נותן מתנת חנם (ט). ה תאנים של
שביעית אין קוצין (י). אותן במקצה (י).
אבל קוצה אותם בחרבה (י). אין דורבין
ענבים בנת. אבל דורך הוא בעריבה (ט).

ואין

פונדיון : כשאלקוט ירקות שדה אביא לך מותר. משום דמתנת
חנם יהי זה לזה לפי שירקות שדה מטיין לקח ממנו בסתם. בהקפה
כדרך מוכרים בחנות : לא ישלם לו מדמי שביעית. דהוי כסמורה:
ה בייר. חופר בורות ומספיק מים לכני העיר לא יתן לו מדמי
שביעית להספיק לו מים לכל השמין :

ולא לבלו. מחמת מרחלות : ולא
לספר. סדר הספורת : ולא לספן.
סדר הספינה : ולכולן. לכל הני דתינין
במתניתין יכול ליתן מתנת חנם שלא
לשם סכרן וז"ל (ש"ס) שידוע שבשביל שנתן
מתנת לא יתבע ממנו סכר'ן במקצה.
כלי המיוחד לקון בו תאנים קרוי
מוק'ה : בחרבה. סכין לי חרב וטעמא
משום דכתיב (ויקרא כה) ואח ענבי
מירדך לא תבזר כדרך הבולרים :
עריבה. שלשים זה את העיסה :

ד"ה. ה ולא לספר ויחזיק לא לספר. ולכולן צו"ה ולבלל. ו קוצה אותם בחרבה נעש"ג קוצין אותם בחרבה ויחזיקו קוצה חזא בחרבה.
בעריבה נכד"ג בעריבה וי"ה ד"ג.

מלאכת

שביעית : כשאלקוט ירקות שדה אביא לך מותר. ירקות שדה הן כל
הני דתקן כפרקין דמתן לקמן בפ' הפנס. ובידוע' חגי ר' יהודה ור' תנאים
אופרין שאין ירקות שדה מטיין : ה אבל נותן הוא לבייר לשחות.
בביתא אמרי רבנן דפירות שביעית אין לוקחין בהן מים ומלח ור' יוסי אומר
דלוקחין אלא דהכא בביתא פליגי בשל תנאים שביעית אלא וליפיק אכרי רבנן
ואם הוא בייר הדולה מים לתשמיש אדם כגון כביסה ר' יוסי מחיר בביתא
דסבר י"ש בהן חיי נפש וחסמים אופרין אבל בייר הדולה מים לשיית אדם
לכ"ע מותר כפסקה דמתני'. ולא לבלו אפי' ר' יוסי מודה בהא דהא אדם
יכול לגלגל בלא רחמיה ואינו יכול לגלגל בלא כביסה : ולכולן הוא נותן מתנת
חנם. וז"ל שידוע שבשביל שנתן לו מתנה לא יתבע ממנו סכר הא הן לעיל
בפ"ד אולגין פירות שביעית בטובה ואלא בטובה : ה תאנים של שביעית
וכו'. הרמב"ם ו"ל תבזרו שם גם כן כפי' המשנה גרים חורבה ו"ל מוקפה שם

יבין

בקדושה שביעית : (כ) דירקות גינה הרי ספחים הן ואסורים. ונקט
רק הכא כן. משום דפועל רגיל לומר קך. כדי שלא יתחזק צעה"ב :
(ב) ר"ל הויכף כשלקח הככר אמר לו כן : ל) ר"ל לקח הככר
בהקפה : לא) דה"ל כסמורה : לב) בזונעו מלכער. חופר בלרות
לרתן ולכבם במימיו. אבל חופר בלר מו' לשהיה שרי. דמ"ש מירקות
לעיל. א"ל מייירי הכא כשכבר חייב לו. ולעיל : ל) מחמת מרחלות :

משינה

שם : כשאלקוט ירקות שדה אביא לך מותר. פי' הכ"כ דמתנת חנם הוא לפי
שירקות שדה מטיין ע"כ וכ"כ ה"ש מירושלמי. פי' לפי שמטיין חיסם ומשנין
לנחום השלומין לככר והוי כאלו איש משלם לו כלום והכבר מתנה הוא וכן
שירקות. אבל לקח ממנו סחם שלא אמר לו בשעת לקיחה הן שירקות הוי כקסם
סקפה שזה חייב לו דמים בעד הככר וכשנתן לו אח"כ ירקות שדה חזי מקבל
לא אמרי' למפרע מתנה הוי כיון שכבר נקח עליו חוב בדמים. והא דהולך
שירושלמי לפרש טעמא משום מתנה. ולא יוחא ליה כפסקה שאם בשעת לקיחה
קאץ עמו על ירקות מותר דהוי כמחליף פירות בפירות. ואם לא הכיר לו הוי
כפורע חוב. כנאה דכ"ל דחילוף פירות נתי סמורה הוי ואכור ולהכי דייק תנא
הכא לתימתי ירקות שדה ולא ויק קתס כמו ברישא. אלא משום דהתיין הוי
כמתנה. אבל מדברי הרמב"ם בחבורו פ"ו כנאה דתפרש מתני' כפסקה דכשהוקר
לו ירקות הוי כמחליף ושרי וכ"כ בפירושו בהד"ה דמתורה פירות שביעית מותר.
ובשלקת סחם הוי כפורע חוב ואכור. וז"ל מ"ל לחוק על שירושלמי. ועוד
איכא נפקותא אמרת לדיוא שאם הככר הוא מתבואת שבת שבת. לשעת שירושלמי
א"ל הלוקח ללוכלה בקדושה שביעית דלאו חלוף שביעית הוא אלא תמנה.
ולרמב"ם לריין ללוכלה בקדושה שביעית וכ"כ בחבורו בהד"ה. אלא שדקדקתי
בדברי הרמב"ם כשהעתיק משנתנו שם כוסף בה חובה אחת. דמתנה הן
כשאלקוט ירקות שדה אביא לך. והוא כוסף חובה בו והכא אביא לך בו.
דכיון ד מתנה ודאי חילוף ולא מתנה. ולכך כתיב שהכיר לריין ללוכלה בקדושה
שביעית. אבל אי לא אמר בו מודה דמתנה הוי ואין הכבר בקדושה שביעית.
ומ"ג ל"ש שאם כתיב לו חלוק זה בין אמר בו לא לא אמר וכ"כ כיון דמתני'

שני

תוספות יום טוב שביעית כלל גרול פרק ח עובדיה מברטנורה

ז אין מבשלין זמנים גז
 מ"י פ"ט ר"י ו' ואחרון
 פ"ט מ' קדוש כל מ' ז"ל
 כ"טות פ"ט כ"ב כ"ב
 מ"י פ"ט כ"י : ח אין
 ליקחים : כ"א ב"מ פ"ט
 מ"י : מ"י ש"ס :

תוספות חדשים

משנה ז [ב"ב ד"ח] שלא
 יצאטו כ"י ונמלא גזט
 לפירות שביעית כ"י ט"ז
 א"ח זה הוא פ"י הרמב"ם
 אלך דברי' שמעון לא כתב
 הרמב"ם קטע דכתב הר"ם
 כד"ל דמתיב להביא קדשים
 לידו פסול דזה לא שייך אלא
 גבי תרומה רק הר"ם כתב
 כ"מ ק"ל דלחכ"ל שלא יצא
 התרומה לידו פסול שלא וכל
 להביא אלא עד זמן הכי שר
 וכן ש"ך שפיר קטע דר"ם
 דכתב הר"ם וכן מוכח גמ'
 דבכחם דף ע"ג פ"א ע"כ
 וכן פרש"י שם ודברי הר"ם
 ז"ל וכ"כ ש"ל המגן מהר"ר
 שמעון מתיר ז"ל הביא
 ראייה מן הרש"מי דהקטע
 הוא משום התרומה דלחכ"ל
 צ"ל שישלמו דמטען מותר לנצל
 א"כ פ"י הענין משום
 תרומה לכן מטעם וכל אלו
 קודם צ"עור אלא ח"ל הענין
 משום שביעית ג"כ מטעם אסור
 וק"ל

תוספות רע"ק

משנה ז [את לא] ב"ב
 ד"ה שלא יביאנו בשביל
 שכן של תרומה) כן פ"י
 הרמב"ם ור"ש פ"י שלא
 יביא שכן של תרומה לידו
 פסול דשביעית עד הביעור
 והו לא ויין כ"י שא"י
 במשנה ז' ב"ב וז"ל
 [את כן] בתו"ד ד"ה ב"ב
 ד"ה שלא יביאנו בשביל
 לאוכלי ארץ ובהפך
 לבשל ירק תרומה בשביל
 שביעית י"ל דמותר כיון
 דתרומת ירק דרבנן מותר
 להביא תרומה לידו
 פסול. כג"ל כיון דהוי
 תיקון לתרומה ששביעית
 בזה שח"י. ע"ן ובדברי
 דף ז"י ע"א ובהתם שם
 ד"ה שביעית :

תום אנשי שם

כ"י הוא המצא תן לעיל לא
 ישלם לו דמי שביעית .
 וא"י תיבא הא מני' לטומ'ו
 לנחמוס נמי כה"כ וי"כ
 ק"א פסוק ותי שלא ישלם לו
 דמי שביעית אלא ודאי ל"י
 ומתא דנקט ויכולין נמי לכתב
 ליתקן מתי' דה"ל נמי דמת'ל
 שא"ל ח"ל דהכל שיה
 לענין ו"ל ואל תקיימה אלא
 חיידי דריבא. אכל לעולם
 כחוצ גזול לא קמיירי ולא
 מני' ומיעבד נפשיה כפירות
 שביעית אטו'ו בדיהוב ליה
 סתם . ואפלו במקדים
 מתמה ע"מ שיהיה מנוח
 במתן ואיך דמתני' י"ל
 ואל תמעיט נפשיה בנותן
 לו ומת' הכה אטו'ו כהה) .
 אסור כמו רבי' מוקדמת .
 אכל ודאי במקדים לו המנהג
 ש"ן רב שערין לא הוצרך
 כהנ"ט

ואין עושין זיתים . מלשון ושם עשו דדי צהולין ליחזקאל כג והוא
 ענין מיעוד וסחיטה : [ד"ש אומר וכו' . כתב הר"ם והלכה כר"ם .
 ירושלמי שכן אורה רבי יוחנן] : [ואחרון אחרון נתפס וכו' . כתב
 הר"ם ומסקין לה מדכתוב כי יובל היה וגו' . ודין היובל ודין השמיטה

ובקושב . ע"ן גדול וכבר ובראשו אכן גדולה שמתנים על הזיתים
 צבית הבד נקרא קוטב : בודידה . בית הבד קטן כעין עריבה :
 רבי שמעון אומר כו' . והלכה כרבי שמעון : [שלא יביאנו לידו
 פסול . שאם נפסל צביל שמן של תרומה ישרף הכל ונמלא גזרס
 לפירות שביעית שלא יאכלו : ורבי
 שמעון מתיר . להביא קדשים לבית
 הפסול ואין הלכה כר' שמעון : והאחרון
 אחרון נתפס בשביעית . לילך לקח
 צפירות שביעית בשר הכשר והפירות
 מהצבערין כשביעית לקח בצמר דגים
 ילא בשר ונתפס דגים לקח בדגים שמן
 ילאו דגים ונתפס השמן וחייב לצער
 הפירות והשמן נמלא אחרון אחרון
 נתפס והפרי של שביעית עלמו אסור
 לעולם ומסקין לה מדכתוב (ס) כי
 יובל היא קדש מה קדש תופס את דמיו
 אף שביעית תופסת את דמיה אי מה
 קדש תופס את דמיו ויולל לחולין
 כנגד אורה דמיס יקנה משלו דברים
 שהם לנורך אכילה ויאלל בקדושת שביעית : קני זבים וקני זבות . וקני יולדות .
 מדמי

ואין עושין (א) זיתים בבר (ב) . ובקושב (ג) .
 אבל כותש הוא ומכנים לבודידה (ד) . רבי
 שמעון אומר אף מוחן הוא בבית הבד .
 ומכנים לבודידה : ז אין מבשלין ירק של
 שביעית בשמן של תרומה . שלא יביאנו
 לידו פסול (ה) . רבי שמעון מתיר (ו) .
 ואחרון אחרון נתפס בשביעית . והפרי עצמו
 ואם לקח יאכל כנגדן (ז) : אין מביאין קני זבים (ח) . וקני זבות . וקני יולדות .
 מדמי
 ז"ל . ובקושב ניתמתי ובקושבי וכו' ג"ל . כותש הוא ומכנים ניושלמי כותש ומכנים . לבודידה ג"ל לבודידה וכן
 נסמך ז ואחרון ניתמתי והאחרון וגי' האחרון . עצמו ניתמתי לעצמו .

אף שביעית תופסת דמיה ויוללת לחולין ת"ל (ס) היתה צהויתה תהא : [יאכל כנגדן . כנגד אורה דמיס יקנה משלו דברים
 שהם לנורך אכילה ויאלל בקדושת שביעית : קני זבים וקני זבות . שתי תורים או שני בני יונה שחייבין להביא הזבים והזבות
 והיולדות

מלאכת שלמה

לכלה ולא להפסד ניסוחם פורתא סוף סוף איערובי מערב אלא ודאי ר"ל אפי'
 לכתחילה שרי וכן מוכיח נמי ה"ס גמ' ממתני' דאין לוקחין תרומה בכסף
 מעשר דנרפ"ג דמס' מעשר שני . ור"ל אולי לטעמי' דס"ל מותר להביא
 קדשים לבית הפסול הכא גבי שביעית ונפ"ג דמס' מעשר שני כמו שכתבתי
 ונפ"ס דמס' פסחים ובס"ח דמס' זבחים שהוא פ' התעורבות נס שם כ"ב עשירי
 וה"ס פ"ג ע"ז ר"מ וסח"ן לן תנא הכא כר' מאיר . ופי' הר"ם ז"ל שלא
 יביאנו לידו פסול פי' שלא יביא שמן של תרומה לידו פסול דשביעית עד הביעור
 ותו לא ע"ז : והאחרון האחרון וכו' : ופרי שני דרך מקח אסור דרך הלול
 לא : [עבדים וקרקעות ובהמה שואה . דלוינס בני אכילה ולאכלה
 אמר רחמנא וכחוצ בה"ר שמעון המונה ירושלמי א"ר ייסא וזה אומרת
 שאסור ללויס ליקח אשה מפירות שביעית דלשה ליקוחין כתיב בה דלא לא
 כן מה בין הקונה אשה לקונה שפחה . ויש לחלק דגבי אשה ח"כ מנות פרי'
 ורבי' ורואי להקל ע"ז . ולשון הרמב"ם ז"ל יולא ממנומו מה שהוא שיה הדבר
 יביאנו ויקנה בו פירות מלבד פירות שביעית ויאללם בקדושת שביעית ע"כ :
 יאכל כנגדן . כדי שלא יבא חטא בשכר : אין מביאין קני זבים וכו' . דהאחד

תפארת יבין ישראל

המונבל כאימי' בניאה : ושמה יומא הירק וימטק לגרפו פס השמן המונבלם] :
 (כו) לטעמייה דס"ל דלכ"י קדשים מותר להביא לידו פסול [כפסחים ד"ח ב] :
 (כו) לקח צפירות שביעית בשר . אלו ואלו מהצבערים . לקח בצמר דגים
 ילא בשר ונתפס דגים וכו' כלליל פ"ו ס"י : (סח) כפי דמיס שנתן יאכל
 משאר פירות בקדושת שביעית . דדמי שביעית נתנו רק לאכילה : (סח) קן
 הוא כ' תורים או כ' בני יונה . או חמאת ואל' עולה . ותמזה מ"ש דנקט
 הקד
 ראשונה
 קמ"ד ק"ל אלה תשרה ובטטה שהנחתן אחר ביעורן פ"כ . ואנ"ג דקספ"ט
 אמרי' דעיסת שביעית הוי פטורה ממלה משום דאי נעמאת טעונה טרפה ואחי
 קרא לרבות לחייבה דכתיב לדורותיכם וגבי בהמה עמאה לביא ריטויל ואסור
 משום שמה חמט ומטונה קבורה אבל בהמה פקודה שוחטה מיד ואוכלה . אלא
 דהתם בצבורות משמע דכל יומיה דלאו ודאי לשרפה גמירין מחלה ובהמה נמי
 לאו ודאי הוא שחמטם פכשו ווא"ל לן למישיבי' : וד"א לקח יאכל כנגדן . כספ"ק
 כמ"ל התום' ג"כ ריב"א פ"ב דקדושין ד' י"ז . ולא כפי' כש"ל דהלוקח מתהלך
 עשוי שמו חני נמי הכי וס"פ פ"ב כשצ"ב המוכר וראה ד"ה הבל . ומתקן
 מקח והביאו הר"ם כ"ח . ומיאו י"ל כיון דאינו אלא קנס מותר להמ"ל ויכ"ל התום'
 בהדיא בקבוצה ד' ל"ט סוף פ"א . ונראה דלפי' אינו אוכל כנגדן מותר לו
 בהתמסר כשצ"ב ובהמה כשאר חולין דהא אלו לא נתפסו מטעם בקדושת והמעות
 שצ"ב המוכר בקדושתן הם וא"כ שפ"ל דמי שביעית מאו לו שביעית אין בה
 איכור הלאה : קי"ו זבים וכו' . וכספ"ק דמטע שני מני ממי המאלי ואשתית
 ומשמע דוקא כ"י שאין נאכלים אלא להקנים ואין שייך אכילה ראוי לנפלים וי"כ
 כהנ"ט

יבין (בא) לשון מיעוד וסחיטה . כמו עשו דדי צהולין : (בב) פרעססע :

(בב) ע"ן כבד שמשמיעין על זיתים הנכתשים . קלעטערבוים : (בד) פרעססע
 קטנה : (בה) כשיעמח השמן . יעמך לשרוף הירק ויפסורו [ונביל דה"ס
 חיפכא . דהיינו ירק תרומה בשמן שביעית . דלכ"ג דאין להאכור משום דמניא
 התרומה לידו הפסד כשיעב עמח הביעור שמתקן לצער התרומה הטעול .
 ליתא . דהרי השמן המונבל צהיק ממחש כתיבייר לית לו' תקנתא דאי
 אין לריך לצער הירק . מיאו אפי' אסור . דלמטיין לאלל ולא להפסד מחשד השמן
 משנה
 כפננים נמי אסור וצ"כר דקלא לאו דוקא . ומני נמי זיתים משום פלוגתא
 ד"ש : ז שלא יביאנו לידו פסול . פי' הר"ם שאם נפסל בשביל שמן של תרומה
 ישרף הכל . ופי"ן ג"כ פ"ג דפסול יום מ"ה . וקת"ה קשה דלמה ליה כפס שאם
 יפסל ומיפוק לו' דלפי' לא נפסל מתפס אכילת שביעית דמותר לזרים ועכ"ה
 חוסר לזרים כדקמיה האי כפמח לענין מעשר שני בתרומה כפ"ג דמעשר שני
 מ"ב . אבל רש"י ומו"ק פירשו נתח' זמנים ד' פ"ה הקפידה כלן הוא משום
 התרומה שצ"כרש' לידו פסול ש"כרין לצערם בנותן הביעור וכתבו ה"ס' שם
 דלכ"ג דלמרי' לקמן פ"ט מ"ח אחד עניים ואחד עשירים איכילין אחר הביעור
 מ"ח ממעט באלחילה לאחד שחילין מ"זן ע"כ כשודות ואיני מולל להלק פ"כ"ל .
 וז"ל דאם אינו מולל מותר הוא בשלמנו לזכות בזה ולאכול כולם ע"כ שיקלו
 וכ"ל התום' ג"כ מקום פ"ג דל' ל"ב ומביאם חו"מ ע"כ פ"כ . אלא נראה כיון
 דבנותן הביעור מוללים ומתקנים אף למאכל בהמה וחיה וה"ו ממעט אכילתם
 אבל כפ"ג דמעשר שני כהנ"ט דהעיקר ג"כ כאן שצ"כר שמתפל אהסין לזרים
 כ"י תהא : ור"ש מתיר . פי' הר"ם דמתיב להביא קדשים לבית הפסול .
 דכ"י שמטיין לו' לנ"ש לענין קדשים כפ"ה דזמנים מ"ג ובדוכתי טובא :
 ז אין לוקחין מנינים וקנקשת ובהמה טמאה . ובקשו התום' פ"ק דבטירות
 ד' י"ג דכמה למאכלה הוי טמאה וביעורו טו' ואפי' אמנים לא חסרי בעגול

שביעית כלל גדול פרק ח

יא סדח. מ"ח ע"א ע"ב

תוספות חדשים

אין לומר דהא דתנן... תוס' אגושי שם... תוס' אגושי שם... תוס' אגושי שם...

ר"ע נחמיהו]: יא מרחץ שהוסקה בתבן וקא וכו'. ומה וכו'. ל' הר"ס אע"ג דתבן וקא של שביעית אסור כדמתן לקמן ע"כ. והוא במשנה ז' פ"ט. וכתב בכ"מ צ"ה דאם הוסק בייבבד קאמר דמותר לרחוץ בה. ועי' דלכתחילה נמי מותר להסיק בתבן מרחץ מוסד לרחוץ אדם הוא וכדמתן כל שאינו מיוחד למאכל אדם עושין ממנו מלוגמא לאדם עכ"ל. ולפי תירוצי השני קאי. דלאשמעינן [*הא דאם מתחשב] במלוגמא ומאי איריא מרחץ וגרלה דלאו תירוצו לא קאי אלא לפי הרמב"ם דמפרש בדרם המתחשב דאסור שמה יסיקו בה דברים אחרים בשבילו כדי שיהא ריחה נודף והיוו דברים הגאכלים ועל פי זה הקשה הראב"ד מאי איריא כהוסקה בתבן וקא של שביעית אפילו בשל קמט של שביעית. א"ל לרבותא קמט שאע"פ שידוע שלא הוסקה אלא בתבן וקא לא ירחץ בה ע"כ. [ופירוט תבן וקא בפר"ט דב"מ]:

ר"ע מברטנורה ויא ואם מתחשב הוא. אם אדם חשוב הוא שבני אדם למדי' ממנו לרחץ להחמיר על עמלו:

יא מרחץ שהוסקה בתבן. או בקיש של שביעית מותר לרחוץ בה נה. ואם מתחשב הוא ט' דרי זה לא ירחוץ: ה"ג. יא או בקיש נחשבו ובקש וכו' נ"ג. מתחשב נ"ג. כמתחשב. מלאכת שלמה דברים אחרים כדי שיהא ריחה נודף ומלאו מפסידין פירות שביעית ע"כ והראב"ד ז"ל בהשגות כתב אמר אברהם המטה לא אמרה אלא מותר לרחוץ בה ואם מתחשב הוא לא ירחוץ ופירושו נגמ' אם אדם חשוב הוא לא ירחוץ וגרלה ל' מותר לרחוץ דקתני ברש"א בהגם קאמר אכל בשכר לא יהי כסומה ואם אדם חשוב הוא לא ירחוץ דמאס לדידי בשכר דמי ואם דבריו אדם חשוב לא ירחוץ בשום מרחץ בשביעית ומאי איריא כהוסקה בתבן ובקש של שביעית ע"כ ובכ"מ תירוצו בעד הרמב"ם ז"ל והביאו בת"ס:

סליק פרא. פרק כלל גדול רבא. ואית דקרו ליה כלל גדול דמלוגמא.

כפתלה אסור להסיק כפ"ט מ"ז: גו) סדחוצ אדם חשוב. וילמדו אחרים להקל עפי [וב"ל דלהכי קמט גלשון סתפול דקמ"ל דרשאי הוא למשוב

פרק ח משנה א גדולי שביעית שמוחה לאכילה אדם. אסור לעשותו מלוגמא או רשיה לשאוב בריה. מרבתיב לאכלה ולא להפטר. והתוותר למאכל בחמה. מותר למלוגמא ורשיה לאדם ולא בחמה. ובאגו מיוחד למאכל אפילו לבחמה א"ל אם השבו למאכל אדם דית כמאכל אדם. ואם לבחמה דית כמאכל בחמה: ובחושב שדירו להסק דית כעצם שאין בהם דני שביעית: משנה ב שביעית לא ישנה משה שבויה. אם לאכלו חי או מבישל. לאדם או לבחמה. לשחוח. או לוף. או לטוך. או לחכי לא יסוך יין ודומין. מרסיותיה רק לשתייה. וכן בתרומה ומע"ש לא ישנה אותן משה שמוחה. ורק להדליק נר משמן מותר בשביעית ואסור בתרומה רק בטהור. ובמע"ש רק בחמה: משנה ג לקט שביעית לצורך עצמו והותר מותר לשכרו. רק לא ישכור בפרה וטבל או טנין. ואפילו בנו שמכור ליקום אביו צריך לשנות שלא ישכרו בטהור כ"ל. ובבין תאנים שדרך במשלק. וירקות שדרך למכור בכנין. ישנה. ורק בדרך לאגוד לצורך ביתו. כגון כרישין תץ החלב. מותר לאגוד גם כשימכרם:

משנה ד מותר ליתן לפועל שכר מרחה שלקט ירקות שרה שאין נודעים או פירות אילן. ואין בהרשים דין שביעית. דשכר שרחא הוא. אבל באמר לו לקט לי בו שביעית. ה"ל כקנה ממנו וה"ל דמי שביעית. ורחמנא אסר לאכלה ולא לשחוח. ואם קנה יש בו ובהפעת דין שביעית. וכו' בלקח מאדם לחם או מאכל. ואמר אלקט היום פירות ואכילן קך בו. מותר. אבל בלקח סמס. אסר לשלם חיוב סמיות שביעית מרח"ל סחורה: משנה ה אין משלמין סמיות שביעית. לתופר בורות ובאותו לרחיזה ולכרימה. ולא למחם מרחץ. ולא למנח. ולא לספן או לשאר אופן. אבל

מלתמידי אחרים מה אמר ר"ל עמא יתגלה דכבר נלחמ' והסתא משמע דר"ע עמא מר"ל דמיקל בסיבה עפי מחממים וזה מניין אפי' לאכלו כנגדו ואיך עמס וכי לית ליה לר"ל דשביעית לא ניתנה אלא לאכילה ולשתייה ולסיבת אדם ולא לכלים. ועתא ס"ל לר"א כ"ל יוסי דפרק לולב הגזול ד' מ' דמותר פירות שביעית חף למשנה. והיינו לפרש פשתן ציון של שביעית וסיבה נמי לשה דמתי: יא מותר לרחוץ בה. וכל דמתי לרחוץ שיהא כנגדו כי בני דלפיל אל לקט עבדים וקרקעות וכו' והא דלח מתי' כהא מתוס דלתי במכ"ל מהני דלפיל דמה הסם עלא חיבד לגמרי דמי שביעית והדמים עדיין בעין ניד המוכר ונקדשותיהו קיימי והמוכר יכול לנהוג בתבן כדקדשה ששווד לו פהס דמי שביעית ואפ"ס קנסוה לנזקא לאכול כנגדו כהא שאביד השביעית לגמרי ואינו בעלם כ"ש דקנסין. ויהא השתא דלתיך לאשמעינן שמוחך לרחוץ בה. דקד"ל לאסור משום קנס דלא ליהני משעו' דאש"ג דלפיל בלקח עבדים וקרקעות מותר להשתחם בתבן ולא קנסין. כהא שאבידן לגמרי ס"ד דקנסין עפי קמ"ל ומ"ס הכ"מ דהא אפי' לכתחלה מותר להסיק בתבן ולרחוץ דמי למלוגמא ומי"ש הקשה פלוג' דל"כ ליתמי במלוגמא דמתחשב אסור. ולח קט"ה הוא דמלוגמא דלא אפילו מתחשב מותר דמשום רפואה לא גזרו כיון דל"ל לו להתרפאות בדבר אחר אלא הא קשיא דלא דמי למלוגמא דהתם רפואתו הוא כיה דוקא אכל כהא שאפשר לו להסיק בעצם איסורא קעביד שמתגבל ומאכזר מאכל בהמה. ולא הניתי דנני הרמב"ם שכתב הטעם דמתחשב לא ירחוץ שמה יסיק במאכל אדם ע"כ ומאי אולגמיה למאכל אדם ממאכל בהמה ארי וזויה חד הוא ומותר על מאכל בהמה כמו על מאכל אדם דמתיב ולכתח' ולחי' וכו'. והראב"ד נשגות כחב עמס אחר דהא דמותר לרחוץ בה בהגם דוקא ולא בשכר דסתיבה. היה ואלס משבו אפי' בהגם יודי' כשכר דמי ע"כ. ולא יתכן לפ"ד דהא קי"ל דהא קי"ל כפ"ד אולגין פירות שביעית בעבדה ובפרקין נמי אמר' לפיל לכוין הוא טתן מחט' מהס ופי' שם דאפי' יודע שאשכיל זה לא יתבע ממנו שכר טרי. דכל כ"ל לא מיחי כקמורה ושביעית דלפי' מתחשב טרי. ולולג דברי רעוסי' נראה דדין זה דהסקה בתבן ובקש י' ט' מילוק במקום שאין פנים מניין וכל הטעם מסיקין בתבן ובקש וזו מותר להסיק בתבן לכתחילה בשביעית כדנבי סכ"ח דדמי למלוגמא. אבל במקום עגלים מניין וסיק בתבן וקא אפי' דיעבד אסור לרחוץ דקנסין ל' דלא ליהני משעו'. והוא החילוק בעלנו הטעם בהשגות ואין הפירוש אם מתחשב כמו על מאכל אדם דמתיב ולכתח' ולחי' וכו'. אלא דמתיב למלוגמא. אלא קמט מאכל בהמה אלא קמט מאכל בהמה דשין בה דאם מתחשב ש"ז והכל מסיקין בעלים הא ודאי איסורא קעביד שאביד פירות שביעית ה"ל לא ירחוץ. ואין מילוק בהם בין מאכל אדם למאכל בהמה אלא קמט מאכל בהמה דשין בה מילוק זה דאם מתחשב ש"ז מקומות שאינו תבן לם התבן והקט ומסיקין בו והוא עיקר החילוק אבל מאכל אדם אין דרך כלל בשום מקום להסיק כן ל"ל. והכי מיתבט כה דמי בחוספתא מטר סתסיקו בתבן וקא של שביעית ויין וסקסיה הרמב"ם ספ"ה ורחמנא קי"ל ירקות ז' מה בין זה למרחץ דמותר לרחוץ. ולמאי דפי' יתבא דמחוספתא מייתי שווקס באיסור כשכיל להסיק בעצמי ודין מרחץ ומותר חד הוא ותבן מלמתי כה"ל דכדרי דנפ"ט מ"ז מני מלמתי נהנין וטוסיין בתבן ובקש משתדך רביעיה עביה עביה כ"ס דמסיק גמס עד ארומי וכהו גיסק' א' והראב"ד כתב דמי בהסיקוה אדם ומתוך דבריו נראה דכ"ל דשביעית מיירי בתבן וקא עממה ליהנות מכן לשורפן ועד שתדך רביעיה עביה עביה און לשורפן אלא לערך הגלח אדם דמי למלוגמא. אבל ברביעיה עביה עביה חל הביטור מותר לשורפן קלא כהנאה כן ל"ל מתוך דבריו אלא שיש עס ע"ס. וס מוכח כדפי'. אלא דבירושלמי איחא אפי' היה אדם על טרס לא ירחוץ ומשם הביאו המפרשים ז"ל דמתחשב דמתי' היינו אדם חשוב ולי"ש

מלוגמא מותר לרחוץ בה נה. ואם מתחשב הוא ט' דרי זה לא ירחוץ: ה"ג. יא או בקיש נחשבו ובקש וכו' נ"ג. מתחשב נ"ג. כמתחשב.